

Sygn. akt III AUa 2903/09

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 marca 2010 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Alicja Kolonko (spr.)
Sędziowie	SSA Wojciech Bzibziak SSA Witold Nowakowski
Protokolant	Agnieszka Turczyńska

Przy udziale –

po rozpoznaniu w dniu 25 marca 2010r. w Katowicach

sprawy z odwołania S. G. (S. G.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o wysokość świadczenia

na skutek apelacji ubezpieczonego S. G.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Katowicach

z dnia 19 czerwca 2009r. sygn. akt XI U 709/09

zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu S. G. prawo do emerytury w wysokości uwzględniającej zastosowanie przelicznika 1,5 za każdy rok pracy w okresach:

a) ***od 31 lipca 1967r. do 9 września 1971r.***

b) ***od 10 września 1971r. do 17 listopada 1971r.***

c) ***od 27 stycznia 1972r. do 9 maja 1976r.***

do ustalenia wysokości części emerytury, o której mowa w art. 183 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. 2004.39.353 ze zm.).

/-/SSA W.Nowakowski /-/SSA A.Kolonko /-/SSA W.Bzibziak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

III AUa 2903/09

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 lutego 2009r. znak EN- (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. ustalił wysokość emerytury S. G., przyjmując w szczególności do ustalenia wysokości części emerytury zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednol. Dz.U. z 2004r. nr 39 poz. 353 ze zm.) (ustawy o FUS) 415 miesięcy składkowych i 37 miesięcy nieskładkowych oraz mnożąc te wielkości odpowiednio przez 1,3%/12 oraz 0,7%/12 oraz przez podstawę wymiaru świadczenia.

W odwołaniu od tej decyzji ubezpieczony zarzucił, że w latach 1967 - 1976 pracował pod ziemią, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w zastosowaniu przelicznika 1,5% zamiast 1,3%.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując dotychczasowe stanowisko oraz powołując się na uregulowanie art. 183 i 184 ustawy o FUS i podając, że przeliczenie współczynnikiem 1,5% za okres pracy górniczej przewidziane zostało w stosunku do emerytury górniczej, natomiast w stosunku do nowych emerytur nie przysługuje, ponieważ art. 53 ustawy o FUS nie przewiduje przeliczenia okresów składkowych innymi współczynnikami niż 1,3%.

Wyrokiem z dnia 19 czerwca 2009r. sygn. XI U 709/09 Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach oddalił odwołanie.

Sąd ustalił, że ubezpieczony w dniu 31 grudnia 2008r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, przy czym przesłanki do nabycia tego świadczenia spełnił w dniu (...), kiedy to ukończył 60 rok życia, wszystkie pozostałe przesłanki spełnił natomiast przed dniem 1 stycznia 2009r.

Ubezpieczony był zatrudniony pod ziemią w następujących okresach:

- w KWK (...) od 31.07.1971r. do 9.09.1971r.
- w KWK (...) od 10.09.1971r. do 17.11.1971r.
- w Przedsiębiorstwie (...) w C. od 27.01.1972r. do 9.05.1976r.

Przywołując uregulowanie art. 183 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednol. Dz.U. z 2004r. nr 39 poz. 353 ze zm.) (ustawy o FUS) Sąd stwierdził, że z przepisu tego wynika wprost, iż do obliczenia 80% emerytury ma zastosowanie jedynie przepis art. 53 ustawy, nie zaś art. 52 ust. 1. Zdaniem Sądu Okręgowego, przesądza o tym także fakt, że przepis ten znajduje się w rozdziale 4 zatytułowanym „Ustalanie wysokości emerytur, o których mowa w art. 27-50e” ustawy oraz nie zamieszczając w przepisie art. 183 odesłania do art. 52.

Apelację od powyższego wyroku wniósł ubezpieczony, zarzucając naruszenie przepisów art. 2 i 67 Konstytucji RP. Podniósł, że jego zdaniem skoro od początku roku 2009 wchodzi w życie nowy system przyznawania świadczeń, chcąc uniknąć „szoku przejścia” ustalono, że przez pięć kolejnych lat Polacy będą otrzymywać świadczenia, z których część będzie ustalana na starych zasadach (z dopłatą Państwa), a część na nowych, przy czym proporcje obu świadczeń będą ulegały stopniowemu przesunięciu, aż w roku 2014 emerytura będzie w 100% ustalana na podstawie zgromadzonych składek.

Praca, jaką wykonywał, pozwala na zastosowanie wobec niego przepisu art. 52 ust. 1 ustawy, a zatem ustalenia rozmiaru okresów składkowych poprzez odniesienie do 102 miesięcy pracy przelicznika 1,5%. Przepis art. 52, jak to wynika wprost z jego treści, ma zastosowanie do wszystkich emerytur poza świadczeniami górniczymi.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Ustawa o FUS, oprócz sposobu ustalenia wysokości świadczeń emerytalnych przejętego z ustawy z dnia 17.10.1991r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. nr 104 poz. 450 ze zm.), a opartego o ustalanie rozmiaru okresów składkowych i nieskładkowych oraz podstawy wymiaru świadczenia, wprowadza także system nowy, całkowicie odmienny – oparty o kwotę składek na ubezpieczenie emerytalne zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego oraz prognozowane średnie dalsze trwanie życia. Ten nowy system wchodzi w życie stopniowo począwszy od roku 2009, przy czym – jak słusznie zauważa apelujący – przepis art. 183 ustawy o FUS określa sposób dokonania tego stopniowego przejścia pomiędzy obydwoma rodzajami świadczeń emerytalnych w kolejnych latach 2009 - 2013, tworząc swego rodzaju świadczenie hybrydowe, w części ustalone wg zasad dotychczasowych, w części wg zasad nowych i dokonując stopniowego przesunięcia proporcji pomiędzy tymi świadczeniami w ten sposób, aby w końcu począwszy od roku 2014 wysokość świadczeń emerytalnych była ustalana wyłącznie wg nowych zasad.

W taki też wyłącznie sposób – jako skrót myślowy - należy, zdaniem Sądu Apelacyjnego, odczytywać używane w przepisie art. 183 ustawy określenia: „emerytura obliczona na podstawie art. 26” i „emerytura obliczona na podstawie art. 53”, jedynie jako określenie jednego lub drugiego rodzaju emerytury.

Brak jest natomiast uzasadnionych podstaw ku temu, aby z tego sformułowania wyprowadzać wniosek, jakoby w przypadku „emerytury obliczonej na podstawie art. 53” brak było możliwości stosowania tzw. przeliczników górniczych, o których mowa w art. 52 ustawy.

Zauważyć w tym miejscu należy, że najzupełniej błędny jest wywód organu rentowego zawarty w odpowiedzi na odwołanie, a oparty na stwierdzeniu, że art. 53 nie przewiduje dla okresów składkowych innych przeliczników niż 1,3% (por. k. 4 a.s.).

Innego przelicznika niż 1,3% za każdy rok okresów składkowych ustawa o FUS nigdy nie przewidywała i nadal nie przewiduje. Przelicznik natomiast, o którym mowa w art. 52 ustawy, który nota bene nie jest wyrażony w procentach lecz w liczbach bezwzględnych, służy ustaleniu nowego, hipotetycznego wymiaru okresów składkowych, wynikającego z faktu wykonywania pracy stale i pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią bądź tzw. pracy przodkowej, a branego pod uwagę wyłącznie dla ustalenia wysokości świadczenia.

Zastosowanie tego przelicznika w niczym nie narusza określonego przepisem art. 53 ustawy o FUS sposobu ustalenia wysokości tzw. stażowej części świadczenia emerytalnego, wręcz przeciwnie – stanowi jego integralną część, o ile oczywiście spełnione są dodatkowe warunki określone przepisem art. 52 ustawy.

Nie jest też trafny, zdaniem Sądu Apelacyjnego, zastosowany przez Sąd Okręgowy argument, wyprowadzany z faktu, że skoro przepis art. 52 zamieszczony jest w rozdziale 4 zatytułowanym „Ustalanie wysokości emerytur, o których mowa w art. 27-50e”, zatem nie dotyczy on emerytur ustalanych na zasadach art. 183.

Nie można nie zauważyć, że przepis art. 183 określa jedynie sposób ustalenia wysokości świadczenia, nie zaś warunki uzyskania prawa. Tytuł zaś rozdziału nie uległ zmianie (pomijając oznaczenie przepisów dotyczących emerytur górniczych) od początku obowiązywania ustawy, co nie stało na przeszkodzie jego stosowaniu (wraz z art. 52) także do świadczeń przyznawanych na podstawie art. 184 ustawy o FUS.

Ponadto, stosując sposób argumentowania przyjęty przez Sąd I instancji, należałoby również przy ustalaniu wysokości części „emerytury obliczonej na podstawie art. 53” w rozumieniu art. 183 pominąć zwiększenia przysługujące w myśl art. 56 ustawy, gdyż również i ten przepis nie jest w art. 183 przywołany. Z pewnością jednak nie było intencją ustawodawcy dokonywanie obniżenia wysokości części emerytury ustalonej na dotychczasowych zasadach przez pozbawienie jej omawianych składników. Chodziło wyłącznie o skonstruowanie świadczenia w nowej wysokości, składającej się częściowo z emerytury w wysokości ustalonej na zasadach dotychczasowych a częściowo – z emerytury w wysokości pochodnej od kwoty kapitalizowanej składki emerytalnej. Każda dalej idąca interpretacja uregulowania art. 183 jest jego nadinterpretacją.

Mając powyższe na uwadze, na mocy art. 386 § 1 kpc, Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.

/-/SSA W.Nowakowski /-/SSA A.Kolonko /-/SSA W.Bzibziak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

GB